

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. n. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

În curent istoric.

I.

Un amic al foii noastre ne trimite următorii articoli, a căror importanță este netăgăduită:

Episcopatul — !

Acest cuvânt, al cărui cuprins la noi înseamnă o sumă de inteligență și caractere, dintre care o bună parte au cunoscut regretabile, s'a repetat foarte des în discuțiile politice recente.

Un director de țiar, care încadra odată în negru nise cerculare metropolitane și numia „polițaii ungurești” pe autorul lor, acum tot chiamă dela o vreme pe arhierii în luptă politică, se crede că țiarul lui s'a schimbat în cornul lui Roland, vestitul erou; un episcop face o vizită unui nobil în ajunul unei conferențe ținute în redacția acestui director; printr'un cirac al său, acel nobil caută a statornici legături cu un metropolit, căruia i s'a dat că-i Iuda, deși Iuda a fost mai cu conștiință, căci el s'a căsit, s'a spânzurat; un țiarist maghiar face o călătorie să consulte episcopatul asupra „situației”, cuvânt aproape compromis acum printr'o sciută serie de XX articoli; și în aceste convorbiri un episcop foarte gata la țig, spune că-i și ușor țigul, „dacă guvernul va lucra în convență cu noi, prelații” etc.

Deci pretutindeni: episcopat, episcopat, episcopat!

„Episcopatul în dos” este de altă parte formula unei dispoziții contrare episcopatului.

De ce sînt unii pro, și de ce sînt ceilalți, cei mulți, contra? S'a spus destul de des, știu toți; dar' ceva tot se mai poate spune: ceva, ce nu s'a reamintit, în ferbințele luptei actuale.

Ce auzim aici în cestiunea aceasta, care este cestiunea adversității între teocrație și democrație, s'a mai sunat și în trecutul nostru.*)

Ia să vedem: cum?

Sîntem în prima jumătate a veacului al optpredecelea. Un episcop „cu cap bun și cu minte bună”, cum îl caracterizează Samuil Klain, șede în

scaunul episcopiei unite din Ardeal; el dă petiții peste petiții monarhului Austriei, el petrece vreme lungă în Viena, silindu-se să asigure poporului său drepturi bisericești și politice; el se întoarce în țeara sa, la scaunul căruia atîta cîste i-a făcut și merge la o dietă în Sibiu — 1744 — și singur fiind, el luptă ca un viteaz pentru neamul său; ear' când vede, că nu poate străbate cu ale sale bune intenții printre barbarele șiruri de privilegiați, de nobili, acest prea vrednic episcop se hotărăse a prezenta celebrității Maria Teresia un protest, prin care denunța, că obrășnicia „domnilor” atît este de mare, încât ei voesc chiar a înșela pe împărăteasa, lucruri ce precum se știe se repetă des la noi. Acest episcop prea vrednic s'a fost adus prin vrednicia lui în primejdia de a fi aruncat pe feretri în ulițele Sibiului, primejdie, despre care este foarte, foarte important a se ști, că dl Barițiu, spre pildă, o știe din tradiție, dela „străbunii din a treia generație”.

Astăzi umbra acestui om nu se va fi arătând „cui va” cu dojenitoare față în orașul acesta al Sibiului, dar' odată faptele lui tradiționale vedem că de bună-seamă au întărit, că a trebuit să întărească credința, că dela episcopi ne va veni mântuirea, ca dela păstorul ce caută turmei sale grasă pășune.

Pilda sublimă a lui Inocențiu Klain a fost imitată în cursul vremilor și de urmașii lui, și cu episcopii greco-orientali împreună.

Ar fi prea lung și — pentru scopul meu — de prisos chiar a vorbi de toate imitațiile acestea.

Voiu pomeni numai pe cea mai importantă, dela 1791, săvîrșită cîțiva ani după acea erupțiune îngrozitoare a felului cum democrația opinărilor caută să-și facă dreptate, când glasul ei plîngător de dureri și asuprire nu este ascultat, săvîrșită adevărat după luminosul pârjol al lui Horia și după nunțile și botezurile ce le făceau țeranii români cu nevestele și fetele proilor.

Pe la 1791 vețiau deja bărbați, care ar fi fost prea vrednici să ne apere și cu vorba precum ne apăraseră scriind. Ear' ei crescuseră sub ocrotirea casei austriece, care, după-cum ține Șincai a

voit să ne ridice din „ticăloșie” și, care în acest chip a produs la noi întreg, dar' întreg curentul național ce pîndă astăzi mereu, mereu crește. Acești bărbați se numiau Meheș, „sfetnicul de Curte”, cum îi ține Șincai, Șincai, Maior etc.

Meheș scrisese suplica Românilor, dată la 1791 dietei, prin episcopii Bob și Adamovici. Ea cuprinde și cereri, ce și astăzi sînt repetate de noi.

Sub anul 1660 al cronice sale Șincai ne lasă o prețioasă amintire despre efectul moral al acelei suplici asupră unui nobil pierdut prin desnaționalizare, despre care în urma aceluia efect putem presupune însă, că nu va fi făcut gîmofot împotriva ei, cum fac azi nobilii români șgomot împotriva Memorandului. Șincai ține: însuși Barcail încă era viță de Romîn, precum mi-au mărturisit și arătat prealuminatul Paul Barcail în anul 1791, când se întorcea dela seimul cel din Cluj, în care s'au cetit instanța Românilor din Ardeal.

„Instanța” era a „Românilor”, ține Șincai; dar' ea era reprezentată prin teocrația lor. Ba înainte de a se decide cauza definitiv, scrie Papiu Ilarian, că:

„Episcopul neunit G. Adamovici s'a rugat de Curte, ca să-l recunoască de deputat a toată națiunea, dar' la aceasta i s'a răspuns, că amîndoi episcopii se consideră numai de rogatori privați, ear' nu de deputați” — „un lucru prea firesc”, adaugă Papiu, „cum putea dînsul să ceară această recunoaștere dela împăratul, și dela guvern, când dela națiune nu avea nici o împuternicire”.

Observarea lui Papiu indică, după dînsul, eroarea cea mai mare a pomenitei acțiuni politice dela 1791 și pricina de căpetenie, pentru-ce ea nu avu nici un rezultat.

Este evident, că Papiu e un democrat foarte viguros, deși împins de sentimentul obiectivității istorice el concede, că au fost și „alte cauze” ale nereușitei dela 1791.

Dar' mai este ceva!

In magnis et voluisse sat, a ține Latinul; a voi lucruri mari și a nu fi tu însuși vinovat, că nu s'au împlinit, nu e rușine. Fatalitatea voi însă, ca nereușita dela 1791 să fie însoțită și de rușinea pe care „arhierul” Bob a pus-o pe nație și pe sine.

El declară în aceeași dietă, că petiția:

„Est foetus tantum quorundam inguitorum ingeniorum; adevă: că petițiunea națiunii ar fi numai născocitura unor capete neastemperate, — așa au făcut inimicii Românilor totdeauna și așa fac și în ziua de astăzi, că reduc dorințele și indigențele tuturor la unii puțini, ca să-i pedepsească pe acestia și să-i asuprească pe toți”.

Cu vorbele acestea rostite în adunarea din Câmpul-libertății Bărnau, orașul dela 1848, preda disprețului poporului român memoria aceluia prelat, care se pare că printr'o metempsichosă a revenit în zilele noastre sub altă formă și cu altă confesiune ca să întoneze rușinea pe scaunul metropoliei greco-orientale!

REPLICA

TINERIMII ACADEMICE.

Prigonirea publiciștilor români.

(Urmare.)

Este acesta drept? Este acesta drept egal pentru toți? Ear' această stare de lucruri nici-decît nu se schimbă în favoarea stăpînirii maghiare prin împregiurarea, că Români prin atitudinea lor politică și prin modul cum își împlinesc datorințele către patrie și stat, nu au dat cea mai mică cauză de a fi tractați precum sînt în adevăr. Între Români nici-odată guvernul, cu toată rigorea lui, nu a putut descoperi cea mai mică faptă politică sau națională săvîrșită cu mijloace ilegale, nici-odată comploturi, conjurări, atentate politice sau agenți secrete nu au existat. Români totdeauna au dat fără rezistență contribuția de bani și de sânge ce li s'a cerut și pe deasupra și-au impus pentru școală și biserică jertfe ce sînt urieșe în proporție cu starea lor materială. Gravamițele și plîngerile și-le-au pronunțat pe căi și cu mijloace legale, ear' luptele politice, opoziția contra stăpînirii și rezistența contra nedreptăților îndurate le-au săvîrșit numai la lumina zilei, cu mijloacele admise de lege și constituție în adunări publice, convocate în toată regula, și în organele de publicitate.

Aceasta fiind linia generală de conduită a poporului românesc, este natural, că și presa națională română numai pe aceasta a observat-o. Folosindu-se de libertatea cuvîntului, garantată în lege, foile române au dat

expresione nemulțumirii de care sînt agitate masele poporului, au reprobato nedreptățile comise de guvern și legislație și au luptat pentru dobîndirea dreptelor postulate ale poporului ce reprezintă. Dar' le-au făcut aceste totdeauna în modul cel mai leal. Prin urmare, prigonirea a fost scopul urmărit de guvern, nu dreptatea și siguranța politică. Și că în adevăr a fost și este prigonită presa română din Ungaria, prigonită în ciuda dreptății, în ciuda libertății cuvîntului, în ciuda spiritului întregii vieți moderne, vor arăta faptele.

În 11 și 12 Maiu 1886 s'au pertractat înaintea curții cu jurați din Cluj două procese de presă contra țiaristilor Cornel Pop Păcurar, în calitate de redactor responsabil și Ioan Slavici, în calitate de director al țiarului „Tribuna” din Sibiu. Cel dintîiu ca autor alor doi articoli incriminați, a fost condamnat la un an de închisoare suferită în Năsăud, ear' al doilea ca simplu țiarist iscălit pe foaie, la o considerabilă amendă de bani. Ne-ar duce prea departe, dacă am reproduce aici articolii ce au servit de substrat proceselor. Amintim numai atîta, că idea lor principală, cu care mai mult s'au fanatizat jurații, este că: „țeara aceasta nu este nici a Maghiarilor, nici a Românilor, ci patria comună a noastră a tuturor”. Motiv destul pentru a arunca în temniță pe nise țiaristi români.

Dar' mai caracteristic decît sfîrșitul procesului este discursul, prin care procurorul de stat a susținut acușa. Făcînd apel la patriotismul țiarilor, i'a provocat să cetească printre șiruri, unde vor găsi la fiecare pas agitația, pentru care au fost trași în judecată acușai! „Cetind printre șiruri” și judecînd, nu după sentimentul dreptății, ci după învățăturile evangheliei panmaghiare, este lucru natural, că ori-care acusat politic nemaghiar trebuia să fie condamnat.

Aceeși soarte a avut-o „Gazeta Transilvaniei” din Brașov într'un proces de presă ce s'a pertractat tot la Cluj în 22 Martie 1889. Redactorii acesteia, domni Dr. Aurel Mureșianu, ca redactor responsabil și Ștefan Bobancu, ca autor al articolului incriminat, vîdînd dela început dispoziția judecătorească de a se pronunța verdictul asupra lor, ca asupra unor adversari politici, au renunțat chiar de a se mai apăra, cu atît mai virtuos, că la recercarea domnului Dr. Aurel Mureșianu, jurații fiind întrebați, au declarat, că nici unul nu știe românește, prin urmare nu pricepe apărarea. Domnul Bobancu a fost condamnat

— Îmi pare bine, că te vîd, Hathaway, și mă bucur, că de astă-dată băiatul te-a servit mai bine, ca în rîndul trecut. Dacă știam că vii, grăbiam să fiu acasă pe timpul dejunului, să fi mîncat astfel împreună. M'au reținut însă amicii d-tale din Rosario, — cred, că așa-i ține: pe vremea mea era proprietatea colonelului Briones de-i ținea „cuibul dracului”, — vorbindu-mi tot felul de mofturi. Cum îi și chiamă?... Woods, nu-i așa? Înainte îi ținea Lony Wharfon, dădea rum marinariilor desertori, în schimb al diferite mărfuri furate. Nu-i așa? Ori că a fost Baker? Judecătorul? Nu știu care. Destul, că mă rugam să-mi aduc aminte de numele lor.

Lui Paul i se părea, că dispoziția de vorbă a colonelului e intenționată și-l întrebă fără nici o introducere:

— Ți-ai împlinit misiunea?

— Am predat împreună cu primarul, cu ceremonialul obișnuit, averea întreagă d-șoarei Arguello.

— D-șoarei Arguello?

— D-șoarei Maria Concepcion de Arguello dela Yerba Buena, — ca să mă exprim cu toată precisiunea, ține colonelul. George, poți să duci pălăria la pălărierul acela turbat, — ce nume afurisit are?... Nu mai departe decît ieri l'am cetit în lista cetățenilor distinși de aici — și s'îi spui că l'asalt, dar' că mie îmi trebuie panglică cum se cuvine pe pălăria unui domn, ear' nu panglică de care se pune la ghețe. Ai auzit?.

Trad. de Ioan Russu Șirianul.

(Va urma.)

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Yerba Buena.

Roman în două tomuri

de

Bret Harro.

Capitolul IV.

(Urmare.)

A doua zi dimineața Paul se duse la San-Francisco și trase la hotelul „Poarta-de-aur”. Auzise deja, că hotelul ce semăna a palat e s'condamnat să dispară, deoarece-ce s'a hotărît să se ridice pe acel loc un alt palat, mult mai monumental, i se părea chiar, că hotelul a și pierdut deja din vechia sa strălucire. Comandă un dejun și intră apoi în sala cea mare de conversațiune, în care din întâmplare nu mai era altul.

Aci a vădutu-o pentru întâia-ori. A stat colo, lîngă oglindă, când printr'o simpatie instinctivă privirile lor se întâlniră. Yerba își aducuse și ea aminte de acel moment, i-o mărturisise chiar. Paul își aducuse aminte de atitudinea ei plină de maiestată, cu care ea primise complimentele amicilor sale; atît de viu își aducuse aminte de întregă scenă, încît i se părea, că vede chiar și pe Milly lîngă Yerba, care cu o singură privire în giurul ei umplea cu lumină întreaga sală.

Peste o oră se duse la colonelul Pendleton, așteptîndu-se intrucîtva să găsească reînviată, reparată cel puțin, și această casă. Clădirea în care locuia colonelul era fîsă și acum tot în starea ei veche: dărăpînată și murdară. Opinia publică probabil socotia: casa aceasta nu se poate repara decît prin dărîmarea pînă în temelie a acelor pereți strîmbi și aștepta oare cum ea se se dărîme, ca un

palat făcut din cărți, cu care în adevăr se și asemăna.

Paul se gîndi puțin dacă această casă nu este oare o copie fidelă a locatarului ei, care nici el nu putu se să acomodeze împregiurărilor ce se schimbaseră, și urcă treptele aproape îngrijorată. Îngrijirea dispărî însă îndată-ce ajunse sus și apărî bătrînul George pentru a-l primi.

Arapul cu pîrl încrîntîit era îmbrăcat într'o haină albastră admirabilă, în vestă albă ca varul, la gît purta o cravată fără cusur, numai gulerul îi era șifonat, turtit încît abia se mai putea vedea că a fost odată călcăt.

Maniera lui deasemeni a progresat — în exagerare — în raport cu îmbrăcămintele.

Șterse de praf un scaun și-l oferî oaspetelui, ear' dînsul luă o poziție grațioasă, stînd în picioare și ținînd mîna pe rîzămătoarea unui scaun.

— Ne găsesci tot în apartament vechi, Mr. Hathaway, începî jucîndu-se cu lanțul de argint ce-l avea la brîu, — pentru-ca donal colon-el nu găsise încă locuința boierescă corăspunzătoare, și sa cladesca nu s'a putut hotari, pentru-ca nu știa dacă nu calatoresc la străinătate. Deu casa ast începi a derima, nici alți locuitori albi nu ești ceva domn, inșă facem cum putem.

Paul părea a descoperi rămășițe de ale vieții de barbiere în fudulia cu care George se rostia acum despre vecinii colonelului, și nu se putu opri să nu țică:

— Așadar' nu găsesci că ar fi necesar a mai sta în apropiere de prăvălia barbierească?... Îmi pare bine, George.

Săgeata a nimerit. Nenorocitul George după-ce i s'a schimbat poziția de vre-o trei

ori după-olaltă, ca să-și adune astfel puterile, s'a dat lîvins cu toate acestea cu oare-care durere amestecată cu demnitate, nelăsînd însă nimic din ceremonia de mai înainte, ține:

— Mai atins unde me dore, donal meu!

Deu așa. Di giaba, slabiciuni ai toți omeni, și un barbat distins ca d-ta, care este senator și orator mare, se nu ia în nume de reu. Recunosc, Maria Vostru, că împregiurări a fost destul de bun, leafă destul de mare și primejdia nu fost mare. Barbierul care ținut cu chirie prăvălia, fost un adevărat artist și servitor, ca mine, la colon-elul Henderson, ear' cel pe care io înlocuit, un anume Mr. Iohnson fost. Stapinul meu inșă pentru o lume nu s'ar fi învoit, și dacă n'ar fi cu supărări, apoi aș ruga....

— Nici prin minte nu-mi trece, George, să spun colonelului sau altui om, — ține Paul zîmbînd, și-mi pare bine, că nu mai trebuie acum să te ocupi și cu alte lucruri.

— Multumesc cu pleacaciuni. Dacă iar-tați, v'aș servi cu puțin beuturi. Va asigur, ca aveți se fi mulțumiți. Avem acum clicot adevărat. Donal colon-el vini îndată și are să pare reu, dacă și pina atunci nu se iai ceva beuturi recioritor.

Deschise apoi un dulap unde erau o mulțime de sticle și păhare. Aceasta era primul lucru ce Paul îl observă cu privire la „asigurarea” colonelului. S'ar fi mulțumit bucurios pur și simplu să constate aceasta după exterior numai, George însă nu-l lasă în pace pînă-ce nu goli un păhar.

Bătrînul servitor deveni îndată comunicativ, vorbăreț.

— Donal colon-el s'a dus la Santa-Clara să vizitezi pe acel damă tinei, care acum ispraviv cu școla. Donal colon-el este tutori la

ea; a moștenit milioane și am auzit ca are legături cu guvernul vechi dela Mexico. Cred ca facut mare serbatori acolo la Santa-Clara, pentru-ca venit chiar burgermaistrul după donal colon-el. Cași chind ai fi mergat la un proces. Nu știi, domnule senator, dacă ael fata are și ceva titula? Par'ca auzit ca burgermaistrul și donal colon-el ai fi vorbit de ceva „donna”.

— Se poate și aceasta, răspuse Paul zîmbînd.

Va să țică și ceva în aer! Colonelul și primarul au vorbit despre afacerea aceasta, servitorul a prins că e ceva. S'ar putu ca dînsul, Paul, să vină acum tîrziu, și nu o să mai poată schimba nimic.

Se încurcă însă cu atît mai tare, cu cît peste cîteva minute sosi colonelul.

Era îmbrăcat într'o jachetă albastră, strînsă pe talie, ceea-ce îl făcea să apară mult mai înalt și mai subțire decît era, — la piept era însă destul de descheiat pentru a i se vedea cămașa albă asprită și cravata elegantă. La butonieră avea un boboc de trandafir alb. Purta apoi pantaloni în culoare chamois, pălăria înaltă albă cu panglică lată și neagră, semn de etern doliu după maică-sa, pe care o pierduse de timpuriu, pe când era încă copil.

Statura sa înaltă, nasul de vultur, mustățile lungi, încrîntute dădeau cu toate aceste o înfățișare plăcută acestui tip al vremurilor trecute și făceau imposibilă ori-ce observare reuticioasă. Chiar schiopătarea abia vizibilă împrumutată par'ca oare-care respect bastonului cu măciucă aurită care întregia această apariție caracteristică.

Date lui George bastonul și mantaua militară ce o avea pe brațul stîng, după care salută pe Paul călduros, dar' cu același glas poruncitor din trecut.

la 4 luni închisoare, care le-a petrecut în Vaf.

Tot în 1887 s'a mai pertractat tot la curtea cu jurați din Cluj un proces politic contra domnilor Ioan Slavici și Septimiu Albini, directorul și redactorul responsabil al „*Tribunei*” din Sibiu. Acest proces, s'a intentat de către faimosul „*Kultur-egylet*” din Cluj sub pretext de vătămare de onoare a unui president al filialei din Mediaș a acestei reuniuni maghiarizatoare. În sușii secretarului general al „*Kultur-egylet*”-ului a susținut acuza! Domnul Albini a fost condamnat la închisoare de 8 zile și dl Slavici la închisoare de trei zile, mai departe amândoi la amende de bani, între aplauzele generale ale publicului maghiar. Curia din Budapesta a cassat însă această sentință, ear' acuzatorul, un funcționar inferior din Mediaș, se vede a fi primit ordin ca să renunțe la proceduri ulterioare, căci procesul nu s'a mai continuat. Se vede, că înalta Curie a înțeles nimicind substratului de proces, dar' jurații din Cluj nu au înțeles-o. Ei condamnă pe ori-și-cine pentru ori-și-ce, numai acuzat să fie — și Român să fie! —

La 24 Aprilie 1888 s'a pertractat un nou proces de presă contra „*Tribunei*”. De astădată acuzat era numai dl Ioan Slavici pentru un articol, în care parafrazașe un apel, ce generalul în pension, dl Traian Doda, a adresat alegătorilor distali din cercul Caransebeșului, în calitate de deputat ales al acestora. După-cum vom vedea mai la vale, pentru acest apel s'a făcut proces de presă și generalului, în ciuda dreptului de imunitate a deputatului. Trebuia deci tras în judecată și dl Slavici, care și-a însușit și a răspândit ideile generalului. Dl Slavici a fost condamnat la un an închisoare, suferită în temnița din Vaf, și 400 fl. amendă în bani.

Trecu alte procese mai mărute pertractate la curtea cu jurați din Cluj contra diariștilor români, în care acestia cu o singură excepțiune au fost condamnați pentru delict private, de regulă vătămare de onoare, acușai fiind de diferiți oameni de ai guvernului, și ajungem la anul 1890 ultimul în era proceselor politice. Într'acest an au ajuns două procese mari la pertractare. Unul contra „*Gazetei Transilvaniei*” din Brașov, ear' celalalt contra „*Tribunei*” din Sibiu.

În cel dintâi, autorul articolului, dl Traian H. Pop, a fost osândit la un an închisoare, ispășit apoi în temnița din Seghedin, ear' directorul dl Dr. Murășanu, la 6 săptămâni temniță ordinară suferită în Cluj, precum și amândoi la considerabile amende în bani. Crima lor a fost „agitatiune”, cel dintâi scriind, ear' al doilea publicând o notiță, în care au exprimat tot idea, că Ungaria nu este numai a Maghiarilor și că sunt usurpatori cei-ce o reclamă numai pentru sine.

Cel mai celebru proces de presă politic a fost cel intentat „*Tribunei*” și pertractat la 11 Septembrie 1890.

Un preot dela sate, dl Ioan Macaveiu, cooperator gr-cat. în Năsăud, provocat de un articol al guvernamentului „*Nemzet*” din Budapesta, a scris doi articoli polemici, în care, ocupându-se și el, ca și guvernamentul citat, cu evenimentele dela 1848, a tras o paralelă între regimul lui Kossuth din 1848 și între al lui Tisza din timpul recent și a culminat în concluziunea, că amândoi au fost spre nimicirea naționalităților nemaghiare, Kossuth prin furci, ear' Tisza prin maghiarizare. Pe urmă a enunțat, se înțelege, că Românii, precum s'au opus regimului lui Kossuth, așa se vor opune, până la ultima picătură de sânge, și regimului lui Tisza.

Intentându-se pentru acești articoli proces de agitare și ajungând lucrul la pertractare finală înaintea juraților din Cluj, susținătorul acuzei, a ținut un înverșunat discurs, în care cu toate s'a ocupat numai cu acușaii nu. Cu deosebire a expus pe larg istoricul revoluției din 1848/49, concludând, că evenimentele din acești memorabili ani pentru Maghiari sunt o glorie, ear' pentru Români o rușine. Va să zică, pentru Maghiari este o glorie a să fi revoltat contra Tronului după-ce acesta li-a dat și constituție, și guvern și armată ungurească, și de a fi detronat dinastia! Pentru Români însă este o rușine, că, provocați de Monarhul lor legitim și constrinși de atrocitățile hordelor maghiare, au sârut cu lancoa și cu coasa ca să se apere contra stabilirii hage moniei maghiare, mai mult: să-și apere viața chiar și interesele dinastiei contra rebelilor maghiari! Dar' se înțelege, în chipul acesta mai cu succes s'au putut fanatiza jurații șovinisti din Cluj, care apoi au și pronunțat în unanimitate verdictul condamnator. Pe baza acestuia, dl Ioan Macaveiu a fost judecat la 1½ an închisoare de stat,

care o ispășește de prezent în temnița din Seghedin, ear' dl Septimiu Albini, în calitate de redactor responsabil, pentru publicarea articolelor respectivi, a căpătat 6 luni temniță ordinară, care le-a suferit în temnița tribunalului din Sibiu. Aceste sânt rezultatele permutării curții cu jurați dela Sibiu la Cluj.

Într'aceia însă și curțile cu jurați din Ungaria proprie, anumit cea din Arad și cea din Budapesta și-au avut partea lor la persecutarea diariștilor români. Și la aceste curți cu jurați s'au pertractat mai multe procese de presă pentru delictul de agitare, sfârșindu-se, se înțelege, toate cu condamnarea acușailor.

Cel mai celebru dintre toate este procesul generalului pensionat Traian Doda din Caransebeș. Fiind ales deputat al acestui cerc electoral, el a publicat la 14 Octombrie 1887 un manifest către alegătorii sei, în care le face cunoscut, că primesc mandatul, dar' nu face us de el, nu și prezentă credenționalul în casa deputaților, pentru a demonstra astfel lumii și Maiestății Sale monarhului, că „este ceva putred” în patrie și că „pentru Români nu este loc în cadrul constituției ungurești”. Pentru acest manifest, deputatul ales și acuzat de dreptul imunității, a fost tras în judecată! Lovit însă fiind într'aceia de un atac de apoplexie, nu s'a putut prezenta la pertractarea finală, statorită pe 17 Septembrie 1888. Cu toate acestea pertractarea s'a ținut în absența lui înaintea curții cu jurați din Arad, ba nici intervențiunea apărătorului seu nu a fost admisă, ci verdictul s'a pronunțat numai pe baza acuzei. De ce fel a fost această acuză se poate vedea din următoarea frază ce o scoatem din vorbirea procurorului: „Prin verdictul de osândă veți împlini nu numai o datorie de judecatori, ci și de Maghiari”.

Cu alte cuvinte, nu e vorba numai de un delict comis contra unei legi pozitive, ci de un adversar politic, care încrucișează planurile politicii de maghiarizare. Lucru natural, că generalul a fost condamnat și judecat la doi ani închisoare de stat și la o enormă amendă de bani. În urmare, acest bărbat încărunțit în merite militare și cetățenesci pentru Tron, patrie și națiunea sa, la sfârșitul vieții au trebuit să sufere o mulțime de vexațiuni, cu interogatorii și anchete medicale, până când Maiestatea Sa a asistat pe calea grației urmărireii mai departe a adrobitului în suflet și în sănătate.

Tot la curtea cu jurați din Arad a fost condamnat dl Stefan Albu din Reșița pentru un articol publicat în „*Românische Revue*”, ce apărea atunci în Reșița, ear' astăzi în Viena. Acuzatorul politic a excelat și cu acest privilegiu prin enunțarea, „buruienii ca acuzatul trebuiesc stirpiti din sinul patriei, fie chiar și cu forță”. Nu mai trebuie să spunem, că și acesta a fost condamnat, dar' nulificând Curia sentința, s'a ordonat pertractare nouă, care s'a ținut la 10 Noembrie 1888 înaintea curții cu jurați din Budapesta, unde Albu a fost apoi condamnat la 300 fl. amendă și trei luni închisoare de stat, care le-a ispășit în temnița din Vaf.

Și în fine, pentru ca nici un diar național român să nu rămână nelovit, s'a mai intentat un proces și „*Luminătorului*” din Timișoara pentru un articol de Anul Nou publicat după „*Budapester Tagblatt*” și mutatis mutandis aplicat la situațiunea Românilor. Pentru acest „delict de agitare”, colaboratorul numitului diar, dl I. Barciannu a ședut șese luni în temnița din Seghedin, pe baza verdictului condamnator al curții cu jurați din Arad.

Bine să fie notat, că până aici am vorbit numai de procesele politice de presă. Cadrul acestui capitol nu ne permite să ne extindem prea departe, dar' în treacăt fie amintit, că fost-au încă destule alte procese politice, care sub cuvânt elastic de „agitare” s'au făcut mai multor conducători ai Românilor, pentru discursuri rostite în adunări publice etc.

Scopul acestor prigoniri a presei și a oamenilor politici români era și este a înăbușicuforța ori-ce mișcare națională, ori-ce acțiune de rezistență contra politicii desnaționalizatoare a stăpânirii maghiare.

Începiam acest capitol cu următoarea apăsătoare a cestiunii din partea concetățenilor nostri s'a i. „*Kronstädter Zeitung*” din Brașov scrie:

„În procesul de presă ce s'a pertractat acum (contra „*Gazetei Transilvaniei*”) mai trebuie considerată și acea anomalie, că jurații erau judecatori în cauză proprie. Căci articolul învinuit era îndreptat

în contra maghiarismului, ear' jurați... aparțineau cu toți naționalității maghiare.

„Însă dela oameni laici, chemați a ocupa scaunul judecătoresc nici nu se poate aștepta, ca ei să facă abstracție deservită dela toate sentimentele lor personale și să nu cumpănească și judece decât numai și numai faptul în obiectivitatea sa!...”

„Jurații trebuiau să se simtească atinși de articolii învinuitori și tot ei aveau să pronunțe verdictul asupra adversarilor lor politici și naționali...”

„Acuzatorul public însă provoacă pe jurați a răbuna quasi ofensa făcută maghiarismului adică și juraților...”

„Se nu se amăgească Maghiarii cu credința naivă, că asemenea isbucniri ale presei reprezintă numai vederile personale ale scriitorilor de articoli.

„Acestia nu dau expresiune decât vederilor și sentimentelor întregului popor românesc.

„Întocmai așa ca acești scriitori judecă tot poporul românesc.

„Îndărătul oamenilor de talia lui Murășianu, Pop, Slavici, Bobancu sau trei milioane de Români.

„Și nu numai întreg poporul românesc, ci și celelalte naționalități din Ungaria sunt cuprinse de o adâncă nemulțumire față cu politica de naționalități a maghiarismului.

„Dar' nu au Maghiarii nici o pricepere pentru învățăturile istoriei?”

„Nu știu ei, că nici-o dată nu s'a stins amăriciunea unui popor prin prigoniri politice?” (Va urma.)

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 12 August st. v.

Dieta croată.

Duminea trecută s'a închis dieta Croației, după-ce a ales membrii prescriși ai delegațiunilor pentru casa magnaților și casa deputaților din Budapesta.

Afaceri bulgăresci.

„Berliner Tagblatt” află din Constantinopol, că Stambuloff ar fi prezentat Sultanului mai multe documente despre intrigi rafinate ale Rusiei contra siguranței Turciei și a Bulgariei și contra autorității Sultanului. Nu numai în Adrianopol, ci chiar și în Constantinopol se află comitete rusesco, care distribuie arme între aderenții sei. Și revoltele din urmă din Armenia se fie provocate de intrigi rusesco.

Unui corespondent al lui „Figaro” i-a spus Stambuloff, că în curând va face în „Svoboda” numeroase destăinuri foarte importante. Bulgaria mai demult a trebuit să se apere contra Turciei, ear' acum trebuie să se apere contra Rusiei. Mai departe a șis, că nu a fost la Sultanul pentru-ca să exopereze recunoașterea principelui, ci a făcut o simplă vizită de curtoisie.

Schimbarea de guvern în Serbia.

Se telegrafează din Belgrad, că ministrul president Avacumović, luând în primire afacerile, a trimis reprezentanților Serbiei în străinătate un circular, în care accentuează, că noul guvern este hotărât a întreține relațiuni amicale cu toate statele și să observe cu deosebită scrupulositate neutralitatea Serbiei. Frasa aceasta arată, că guvernul voesc se se ferească de imputarea rusofilismului. Același scop îl urmărește și impregiurarea, că rusofilii pronunțați nu au intrat în cabinet. Ministrul de război Boghicevici, o rudenie a regelui Milan, dă cabinetului un colorit cu deservire dinastice. Noul cabinet acceptează convențiile comerciale cu Austro-Ungaria și Germania, dar' va abandona proiectele militare a fostului cabinet radical.

Cestiunea română în presa străină.

Cu satisfacție înregistrăm căldurosul articol de mai jos, apărut în diarul italian „*L'Indipendente*” din Brescia:

Printre naționalitățile care locuiesc la Dunărea-de-jos e una, care are un drept special la interesul nostru și la simpatia noastră. E un popor inteligent și viu, care se mișcă nu numai dela Prut la Dunăre, dar' chiar în mai multe provincii frumoase, anexate puterilor lor vecini, în Basarabia, în Bucovina și în Transilvania. Cetitorul a înțeles deja, că noi voim să facem alusiune la România, la această odrăslă puternică, nobilă, mândră, glorioasă a Romei, rămașă ca o făclie pentru

a lumina la cursul inferior și la gurile Dunării azurii, menținând aproape nestrăcută limba, portul, drepturile și obiceiurile strămoșilor fără a perde ori schimba caracterul seu propriu și viața națională în mijlocul unei grămădi de barbari, de miserabili și de ignoranți.

Pentru aceasta sântem cuprinși de amăriciune și de indignațiune de persecuțiunile oribile la care sânt expuși neîncetat Românii din Transilvania și Ungaria din partea Maghiarilor, persecuțiuni care au ajuns în timpurile din urmă la astfel de excese, încât lasă să se prevetească într'un viitor nu prea departat, cele mai grave evenimente.

Această luptă de naționalitate între Români și Maghiari ține din ziua în care Ungaria, isbutind a se desface de Austria, își închipul, că va putea a-și realiza planul seu nebanat de a constitui din toate popoarele care locuiesc Ungaria: Slovaci, Nemți, Ruteni, Serbi, Maghiari și Români o națiune maghiară unică și nedespărțită, nimicind cu sâlbatecul seu absolutism tot ceea-ce n'ar fi maghiar.

Nu consultând, ci contrariind voința populațiunii române din Transilvania, unde Români formează majoritatea absolută a tuturor locuitorilor, Maghiarii nimiciră autonomia aceste teri și o alipiră la Ungaria. Și de atunci ei nu lăsară să se scape din mână nici un mijloc, ori-cât de rușinos și violent, pentru a șterge ori-ce urmă și pentru a înăbuși ori-ce manifestațiune a simțului național român.

Sub cele mai felurite pretexte, Maghiarii își impuseră limba lor ca limbă de stat, introducându-o mai întâi în școalele elementare, mai în urmă în cele secundare și acum de curând chiar în asilurile de copii. De sine se înțelege, că justiția se distribuie în limba ungurească, care nu este înțeleasă de cea mai mare parte a populațiunii și deci ea se resoală într'o adevărată bătaie de joc.

O lege electorală excepțională, care de fapt despoaie pe Români de dreptul de a trimite vre-un reprezentant în parlament violente ne mai pomenite în alegeri, proclamarea candidaților maghiari, chiar când au rămas în minoritate, o lege asupra presei care exista încă din timpurile absolutismului austriac, persecuțiuni din simple bănueli, întemnițări și multe alte lucruri de felul acesta, — ea nobile arme, de care se slujesc Maghiarii în contra Românilor.

Cu toate acestea Români din Transilvania și Ungaria au conștiință de naționalitatea lor, de personalitatea lor națională și este prea vedit, că dacă ei nu au fost asimilați într'un interval de 1000 ani, astăzi la sfârșitul secolului al XIX-lea sânt mai puțin dispuși decât ori-când a se lăsa să fie despoiați de naționalitatea lor.

Anul trecut studenții universitari din București tipăriră și răspândiră în toată Europa memorial foarte demn pentru a susține într'o argumentațiune strinsă și splendidă în formă drepturile lor și a aduce la cunoștință lumii civilizate această stare de lucruri insuportabilă; și ei primiră din toate părțile cele mai vii manifestațiuni de simpatie și de solidaritate.

Studenții maghiari din Cluj arseră, drept răzbunare, în mijlocul pieții câteva exemplare din acel memorial, însoțind acest act medieval cu un cancan grotesc de țipete de smintii. Apoi s'a constituit în Pesta un comitet, care a publicat un pretins răspuns la acel memorial, care departe de a combate ceva dintr'insul, nu conținea decât o serie de minciuni sfruntate și de insulte josnice la adresa națiunii române.

Ei bine, la acest pamflet al Maghiarilor care a fost primit cu hohot de ris, studenții români din Transilvania și Ungaria s'au hotărât să deie un răspuns ei, care suferă direct brutalitățile maghiare. Aceasta replică va apăre în curând și va fi răspândită cu profuziune pentru a face din ce în ce mai populară și în afară, cauza sfântă a românismului.

Mulțumită curteniei comitetului de redacțiune, acela care scrie aceste linii a putut să cetească câteva părți din începutul lui, și într'adever e ceva oribil descrierea minuțioasă a condițiunilor de viață ce s'au făcut de către Maghiari populațiunii române din acele părți.

După aceste articole citează mai multe date concrete din „*Replică*”.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI”.

De sub cetatea Șiriei.

(Replica studenților români. — Persecuțiuni. — Nebunii unguresci. — Dreptate maghiară. — Petrecere.) Fără îndoială, că marea deputațiunii Românilor la Viena a făcut și pe aici nu numai mare și bună impresie, dar' a avut chiar multe efecte. Dacă istoric vom numi acest act al nostru, nu mai puțin ne putem însă mândri și cu Replica studen-

ților nostri universitari, care s'a cetit nu numai cu un deosebit interes și plăcere, dar' a contribuit să înalte moralul tuturor Românilor; ne-a înălțat cu deosebire pe noi, cesti de aici, care fiind în contact zilnic și direct cu Ungurii aproape scoși din fire, aveam și avem de suferit o mulțime de vexațiuni.

Cetind însă Replica, scrisă cu atâta înțelepciune, pătrundere și în același timp cu energie și o căldură proprie numai tinerimii, chiar și cei mai slabi au trebuit să se întărească, să se pătrundă de speranță, că după o luptă dusă cu atâta putere și demnitate din partea noastră, și contra unor potrivnici atât de odioși, cauza sfântă a românismului are să triumfe!

Ear' pe statua ce se va ridica după victorie, cu litere mari și aurite va trebui să înscriem numele acelor tineri cu inimă ai nostri, care au pus — prin Replica — o peatră atât de trainică la temelie, pe care se clădesc mândru viitorul nostru...

Șirul de persecuțiuni contra celor care au fost la Viena nu s'a încheiat încă. Dilele acestea (pretorul a pedepsit cu 5 fl. pe Ioan Călb, primarul din Micea, pentru-că a făcut parte din delegația ce a dus Memorandul. Se înțelege, că lucrul acesta n'a supărat pe nimeni, cu atât mai puțin a intimidat pe cineva, ci dimpotrivă, am auzit zicându-se: „Să facă numai Ungurii tot așa, și de altădată nu 300, ci trei mii avem să ne ducem la Viena!”

Foile maghiare din Arad, patru la număr, continuă a se ocupa de cestiunea română. Se înțelege, că la ordinea zilei este Replica despre care recunoșc că are să se scrie în străinătate foarte mult Ungurilor. Drept aceea, îndeamnă pe studenții maghiari să nu se lase, ci să răspundă „ca lumiiilor Românilor”.... Din partea le nu știu însă răspunde nimic, nu pot cu nimic să răstoarne dovețile ce Replica le aduce pentru a arăta hidoasa situație din Ungaria și mai ales ticăloșiile regimului pretins liberal.

Între alte nebunii, ca să zăpăcească publicul și altmintelea destul de zăpăcit, foile șoviniste spun, că „sfântul scaun românesc” (vrea să zică congresul bisericesc) din Sibiu a propus, ca cei trei sute Români, care au fost cu Memorandul la Împăratul, să fie trecuți chiar de acum între sfinți... Așa nebunie numai Ungurii știu să iscodescă.

Ca pildă despre chipul cum știe administrația maghiară să servească dreptății, vă scriu despre următorul fapt recent: S'a întemplat, că pretorul din Șiria se ceară din ghetăria comunei românești ghiță și notarul a refuzat. Ei bine, faptul acesta a indignat atât demnit pe solgăbiru, încât a făcut numai decât sărăte la vicecomite, cerând suspendarea notarului Sida din Șiria, pe motiv de „insubordonare”. . . . pentru-că n'a pus averea comunală la dispoziția solgăbirului. Ear' notarul a fost suspendat

Sâmbătă la 8/20 August o parte mare a inteligenței din comunele situate la poalele cetății Șiriei, și din alte comune mai îndepărtate, au făcut o excursie în pădurea Arăniagului. Dacă ar fi să fac v'o descripție ce se se potrivească într'un capitol de roman, aș descrie frumoasa vale în care au petrecut Români adunați din șapte sate, și anume din Arăniag, Agriș, Târnova, Pancota, Drauf, Șiria și Galșa. În cadrul august al unei corespondențe însă, voi spune numai atât, că pe cât de încântător este acel loc de excursiune, pe atât de bine au petrecut toți căți au participat, între care amintesc pe protopopul George Popovici cu familia, A. Dobos, învățător cu fam.; D. I. Bogdan cu familia, din Șiria; Iuliu Grosorean cu familia; din Galșa; Si-meon Buda, primar; Oșca, învățător, Leaca, cu familia, preot din Pancota, Turic cu familia, preot, din Târnova; Manase Popescu, preot; Ioan Tripon, George și Mihai Bogdan, Crețu cu familia, învățător. D-na Popovici și d-șoara Silvia Popovici din Agriș; d-șoarele Turic și Popovici, din Olaca; Elena Kussu și Berta Lucai din Șiria; Florica Tripon din Agriș. Ear' tinerii: toți de prin prejur.

Șirianul.

CRONICĂ

Delegațiunile, după cum anunță „*Pol. Corr.*”, vo. fi convocate pe 1 Octombrie la Budapesta.

Numiri în armată. Între elevii absolvenți ai academiei militare dela Wiener-Neustadt, care au fost numiți sublocoteninți, se găsește și următorii doi Români: Vasile Calbășă la regimentul de infanterie nr. 43 și Aurel Horvath la regimentul de husari nr. 1.

Adunarea ambulată a medicilor și naturaliştilor ungari a avut loc anul acesta în Brașov. Adunarea s'a ținut la 22 c. în

biserica reformată și a fost deschisă de către comitele-suprem Maurer. Numărul participanților la adunare a fost de circa 250 inși.

Dela universitatea din Budapesta. Înscririle la universitatea din Budapesta se vor face dela 1—12 Septembrie. După acest termen vor fi înscrși până la 1 Octombrie numai aceia care vor documenta că au fost impedeți a se înscrie din cauza morbului sau alte motive.

Iarba de pușcă fără fum. Foia militară „Reichswehr” publică un articol în afacerea ierbei de pușcă fără fum. Articolul constată, că greutatea ce s'au fost ivit la fabricațiunea ierbei de pușcă fără fum au fost învinse și acum se continuă cu fabricarea „en gros” — atât în fabrica din Presburg, cât și în cea din Blumenau. Iarba de pușcă fără fum readusă în aceste fabrici e de aceeași calitate pentru care a luat anul trecut garanția ministrul de război Bauer.

Manevrele în Galiția. O telegramă din Lemberg anunță cu data de 22 c. că manevrele cele mari în Galiția s'au sistat. Aceasta în urma nelineștii ce au provocat scirile despre ivirea holerei.

Gotterhalte! „Magyar Hirlep” dela 22 August protestează cu vehemență și condamnă cu asprime pe preotul catolic din Rákóczi, care lasă ca la ziua născerii M. S. Monarhului în fiecare an să se cânte „Gotterhalte”, ceea-ce face, spune foia soviniată, pe „patrioții” de acolo să plece demonstrativ din biserică. Va să zică, după părerea Ungurilor este act „antipatriotic” a se cânta imnul dinastiei habsburgice.

Proclamațiuni românești. Sub titlul acesta foile din Budapesta aduc scirea, că nu e și, în care frații noștri din România să nu se trimită proclamațiuni revoluționare (bine că nu spun, că primim arme și bani pentru revoluție). Astfel s'ar fi prins și de acestea la Bistrița o ladă mare cu tipărituri revoluționare. Proclamațiile fiind confiscate din tericire, patria a scăpat ca prin urechile acului de perire... Ungurii nu mai ved decât conspirații și spectrul revoluțiunii...

Proces. Desbaterile privitoare la procesul intentat autorilor atentatului cu dinamită dela Baia mare se vor începe la 29 Septembrie. Între martori, scriu foile unguresci, este citat și dl Dr. Vasile Lucaci.

Procopseală. La Arad se ia ca sigură scirea, că în locul lui Nestor, părintele episcop Meșianu va aduce secretar consistorial pe dl avocat Lengher din Brașov, cărui „s'ar da apoi și un rol politic de conducător al „elementelor moderate”, sau mai bine a servitorilor plecați ce se adăpostesc la sfânta episcopie a Aradului. Dacă s'ar adevăra scirea nici această procopseală n'ar fi decât a se adauge la actele de nepotism săvârșite de episcopul Meșianu, care Joia trecut a chirotosit de protoscol al parinte Hamsea și de protopop al Timișoarei pe parintele Putici, ambii medicocități patentate.

Adunarea generală a învățătorilor români din comitatul Timișului s'a ținut anul acesta în Lipova. Românii din această comună au primit cu mare pompă pe oaspeți, li-a eșit în cale cu muzică și au tras cu treacuri. Lucrul acesta a supărat pe Maghiari, care dăc că s'a făcut demonstrație în contra lor. Foile din Budapesta și Arad scriu că Maghiarii prepară o contramanifestație. Numai se nu li-se infunde odată cu nebunia și vitejia.

Alegere. President al casinei române din Lipova a fost ales dl Dr. Aurel Halic, împotriva protopopului Hamsea, care propusese darea afară din casină a „Tribunei”, ca om al episcopului Meșianu ce este. A pățit-o însă zeusul părinte, căci a fost dat el afară, împreună cu orgaul sau de predilecție, infecția ce se numește organ bisericesc al metropolitului din Sibiu.

Ridicoli. „Erdélyi Hiradó” dela 23 August n. polemizează în articolul seu de fond în contra „Timișului”, pe care îl injură pentru că sprijinește un guvern, „care vrea să expulzeze din România 1 milion și jumătate de străini între care și Unguri”, așa scrie orgaul soviniat... Să riți de prostia foilor maghiare ca la comedie!

Calumnii maghiare. Diarul „Arad és Vidéke” dela 23 c. scrie în articolul de fond, că „pe fiecare zi tâlharii de Români jăfue, schingue și asasinază pe Maghiari” fără ca să se iee ceva măsuri contra „asasinilor și tâlharilor de Valahii”. Termină articolul dicând, că congregațiunile comitatense să iee dinsele măsuri, să agite în seșine ostiunea, „se mântue astfel patria de perire, căci Valahii amenință cu stăpînire tuturor Ungurilor”.... Căldurile caniculare fac jertfe groasnice între diariștii maghiari.

Incendiu. La herghelia de stat din S. Sânt George a izbucnit un incendiu, care a mistuit un grajd mare. Căi nu mai cu greutate mari au putut fi scăpați. Și așa s'au causat însă pagube, deoarece căi spăriați, au luat o în fugă sâlbatică și s'au rânit unii pe alții cu copitele.

Cas de moarte. Din Olmütz se anunță înecarea din viață a cardinalului Frideric Fürstenberg.

Provocare la duel. După-cum se telegrafează din Seghedin, deputatul Ugron Gábor a fost declarat că el respinge cu scârba protocolul partidului liberal din Dorozsma, care a recomandat în cazul unei eventualități, în locul unui liberal candidatura lui Alexiu Györi. Pentru această expresiune președintele numitei adunări a provocat pe Ugron la duel prin pretorul-suprem Bela Kelemen.

Escadra austriacă la Genua. Corăbiile „Principele de coroană Rudolf”, „Principesa de Coroană Stefania” și „Francisc Iosif I.” au plecat la 22 c. sub comanda contre-admiralului Spann la Genua.

Monedele cele vechi de argint. Ministerul de finance face cunoscut prin oordonanță că monedele de argint de mai jos se vor schimba la caselle statului numai până la sfârșitul lui Decembrie 1892 și anume: Piese de doi fiorini cu 2 fl. 10 cr.; piese de un fiorin cu 1 fl. 5 cr.; piese de 1/2 floren de origine mai mare și „lira austriacă” cu 35 cr.; piese de 1/2 floren de origine mai vechi cu 34 cr.; piese de 1/4 floren sau de 10 crețari și piese de 1/2 lira cu 17 cr.; piese de 1/12 floren sau 5 crețari și piese de 1/4 lira cu 8 1/2 cr.; piese de 1/20 floren sau 3 cr. cu 5 cr.; talerul cu 2 fl. 30 cr.; 1/2 de taler cu 1 fl. 12 cr. și 1/4 de taler cu 55 cr. După expirarea termenului amintit atari monede nu se vor mai primi nici în valoarea lor nominală și nici pe lângă restituirea valorii materiale.

Dela Ligă. Ideia Ligei culturale face pe toată ziua progrese în România. Dilele din urmă s'a constituit o secțiune a acestei Lige în comuna rurală Cosâmbesci din Ialomița și foarte mulți săteni s'au înscris în dată ca membri. Cassieria Ligei a primit prin dl colonel Giurgiu suma de 739 lei 85 bani, produsul unui bal cu concert dat de curând la Pucioasa. Deasemenea s'a mai trimis la Ligă o sumă de 477 lei 10 bani, produsul unei serate literare organizată de studenții Al. Vlădescu, I. Haralamb și Dr. Radovici în Caracal și de mai mulți cetățeni de frunte dintr'acest oraș și din Corabia.

Arestarea unui escroc. Dilele acestea a fost arestat în Baden lângă Viena un escroc cu numele Sigismund de Katona. Sub numele fals de cavalier de Werner sau contele Werner, nume pe care el l'a împrumutat dela soția sa, care după numele părinților se chiamă Werner. Katona a comis în timpul din urmă în Viena și alte orașe din provincie numeroase escrocherii. Escrocul e curentat încă de prin Iulie de către poliția din Viena, dar nu l'a putut da de urmă până bine de curând. De câteva zile poliția a aflat că Werner-Katona locuiește în Baden, dar locuința nu a putut fi descoperită. În fine doi detectivi au aflat că poliția din Baden e înscăpănată o femeie cu numele Werner și că ea nu e alta decât soția escrochului. Ea locuia într-o vilă frumoasă și primia din când în când vizita bărbatului. Aflând aceasta, cei doi detectivi se puseră la pândă și când Werner veni la soția sa îl arestară. Se dăce că escrocul a fost căndva oficer. El a fost prelat tribunalului din Viena.

Holera în Hamburg. O telegramă din Berlin anunță, că acolo circula scirea despre ivirea holerei în Hamburg.

Emigrarea țeranilor din Galiția în Rusia. Foia polonă „Przegłond” din Lemberg anunță, că țeranii ruteni din districtele Zbaraz și Zloczow încep a emigra în masse în Rusia. Îndemnul la emigrație l'a dat scirea ce s'a răspândit printre țerani, că guvernul rus le dă celor căsătorii nu numai pământuri, ci tot ce a fost mai înainte proprietatea Ovreilor expulsați.

Din public*)

Convocator.

Zădărnici fiind ținerea adunării generale constituente a înființândei bănci „Saravăleana” ce era convocată pe 29 Iunie v. a. c., prin aceasta venim a doua-ora și convocăm adunarea generală a „Saravăleanei” pe ziua de Sfânta Maria-mică, 8/20 Septembrie, la 3 ore p. m., în sala școalei a II-a rom. gr.-or. din Saratfalva cu același program, adică după constituirea adunării, precum urmează:

1. Raportul membrilor fondatori.
2. Constatarea că asigurat este capitalul ori ba.
3. Stabilirea statutelor.
4. Constituirea societății „Saravăleana”:
 - a) alegerea direcțiunii;
 - b) alegerea comitetului de inspecțiune.
5. Eventuale propuneri.
6. Verificarea protocolului.

Despre ceea-ce avându-se cei interesați se invită cu tot onorul.

Saratfalva, în 6/18 August 1892.

Pentru membrii fondatori, biaroul provisor:

Simeon Andron, Dr. George Roșca, paroh, ca președ. ad-hoc. medic, ca v.-președ. ad-hoc.
Mihail Peruu, Andron, profesor, ca l.-u secretar inv., ca l.-u secretar ad-hoc.

Nicolae Chitta, econom, ca casar ad-hoc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesc răspunderea.

Bibliografie.

„Familia”. Apare în fiecare Duminică în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor Iosif Vulcan. Anul XXVIII. Nr. 31 dela 9/21 August are următorul cuprins: Ioan Roată și Unirea. Anecdota populară de Ioan Creangă. — Insomnia. Poesie de Elisa Mustea. — Smochina și leneșul. Legendă algeriană de Alphonse Daudet. — Cugetări. De Elena Veronca. — Numirea persoanelor la Etrusci. De Dr. At. M. Marienescu. (Urmare.) — Doine și hore populare din Bihor. De Petru P. Herție. — Salon: Ceartă familiară. De Gr. Mărușcan. — Holera și sărutările. — Aventure interesante. (Cu ilustrațiune.) — Bonboane — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Biserici și școli. — Ce nou? — Oglinda lumii. — Descoperiri și invențiuni. — Sfaturi igienice. — Felurimi. — Posta redacțiunii. — Căldarul săptămânii. — Anunț.

Extrase din foi bisericesti și școlastice.

Posturi vacante:

— În protopresbit. Cămpenilor (archidieceș), sunt de a se ocupa următoarele posturi de învățători:

Albac cu salariu de 300 fl., cuartir și încălțit.

Certegea cu salariu de 100 fl., cuartir și încălțit.

Lăpuș cu salariu de 200 fl., cuartir și încălțit.

Lăzesci cu salariu de 150 fl., cuartir și încălțit.

Neagra-de-jos cu salariu de 200 fl., cuartir și încălțit.

Peleș cu salariu de 150 fl. și încălțit.

Poiana cu salariu de 150 fl., cuartir și încălțit.

Ponorel cu salariu de 200 fl., cuartir și încălțit.

Sohodol cu salariu de 150 fl., cuartir și încălțit.

Valea-verde cu salariu de 100 fl. și încălțit.

Petițiunile sunt a se subterne până în 8 Septembrie v. a. c. oficiului protopresbiterial gr.-or. în Cămpeni.

— În protopresbiter. Sebeșului (archidieceș), sunt de a se ocupa următoarele posturi de învățători:

Șușag postul învățătoresc în cl. II, cu salariu de 300 fl., cuartir, 3 stângini de lemne și folosirea grădinii școlare jumătate.

Pianul-de-sus cu salariu de 300 fl., cuartir liber și 2 stângini de lemne.

Răhău, trei poturi de învățători, și adică: a) pentru învățătorul cl. I salariu de 150 fl., cuartir și lemne; b) pentru învățătorul cl. II salariu de 180; c) pentru învățătorul cl. III salariu de 200 fl. și folosirea grădinii școlare.

Petițiunile sunt a se subterne până în 31 August v. a. c. oficiului protopresbiterial gr.-or. în Sebeș.

Căldarul zilei.

13/25 Aug. 1892

Iulian: Păr. Maxim.

Gregorian: Ludovic.

Soarele: răsare 4.21, apune 6.14.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 23 Aug. n. 7 ore dimineața.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 754.7)	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observată	Diferența din prognoză		
730.1	+1.5	+19.0	+31.4+17.0
			SV.V

Din țeară 20 August n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul direcția	tura
Budapesta	762	+24.9	N	1
Sătmăr	763	+24.2	SO	2
Cluj	761	+21.0	—	—
Orșova	761	+23.0	V	1
Arad	762	+24.0	V	2
Panciova	761	+17.2	SV	5

Sosiți în Sibiu.

La 23 August n.

Hotel „Neurhrer”. Iassovitz, din Budapesta. H. Politzer, din Budapesta. S. Vorosvari, din Oradea-mare. I. Szabo, notar jud., din Sămbăta. H. Schwarz, comerciant, din Oșorheiu. I. Buci, din Cluj.

Hotel „Meltzer”. Oprea, profesor, din Turnu-Severin. Binder, maior, din Viena. A. Fürth, din Budapesta. G. Bălcărescu, din București. H. Licht, din Făgăraș. Wagner, agent, din Arad.

Hotel „Habermann”. G. Füllp, din Orăștie. M. Brann, din Baia-mare.

Economic.

Relațiunile comerciale ale monarhiei noastre cu Serbia. Ministerul reg. ung. a emis următorul circular: În virtutea art. de lege XIII: 1892 și a transacției încheiate cu guvernul reg. sârbesc, convenția comercială și veterinară încheiată la 6 Mai 1881, înarticulată în art. de lege XXX: 1882 și denunțată pentru 16 Septembrie 1892 s'a prelungit — în înțelegere cu regatele și țerile reprezentate în Reichsrath — până la 31 Decembrie 1892. Cu o cale se ordonează că în traficul de graniță cerealele ce trec peste granița ungaro-sârbescă și bosniacă-sârbescă, în decursul acestui timp sunt a se supune vâmlor statorice pe baza notei 2 la poziția 24 a cl. VI. în tariful vamal general înarticulat prin art. de lege XVI: 1892 și modificat prin art. de lege XXV: 1887. Dispoziția cuprinsă în nota citată va eși însă cu 1 Ianuarie 1893 din vigoare.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiune efectuate în 6--7 August v. 1892.

N. V. Perlea lui Otto Graff, grâu 1180 hect., 9.45 lei. Zamfirescu lui Otto Graff, grâu 1350 hect., 10 lei. G. Grosavici lui F. Carnevali, grâu 7400 hect., 11 lei. G. C. Gussi lui A. Verona, grâu 1125 hect., 12 lei. J. J. Paspati lui A. Embericos, grâu 2800 hect., 10.80 lei. A. Lombardo lui Em. Cavadia, grâu 1800 hect., 12.50 lei. Bas. Gheorghiadă lui Weing. & Edling, grâu 1000 hect., 9.10 lei. J. Dreifus & Co. lui M. Cohen, grâu 7000 hect., 10.97 1/2 lei. H. Fulga lui L. Dreifus & Co., grâu 2000 hect., 9.85 lei. G. C. Gussi lui Otto Graff, grâu 750 hect., 9.60 lei. Bas. Gheorghiadă lui Otto Graff, porumb 8 v. 10.15 lei. J. J. Paspati lui M. Cohen, grâu 2400 hect., 9.05 lei. Chrisovloni fr. lui G. Nicolopulo, grâu 6000 hect., 9 lei. Chrisovloni fr. lui G. Nicolopulo, grâu 3200 hect., 9 lei. St. Verona lui Sig. Mendl, grâu 3200 hect., 10.95 lei. Maris lui Otto Graff, grâu 2500 hect., 10.35 lei. M. I. Marghiloman lui Agnesie, grâu 5000 hect., 11 lei. M. I. Marghiloman lui O. Silberstein, grâu 1100 hect., 9.75 lei. I. Cașica lui O. Silberstein, grâu 3450 hect., 10.30 lei. M. Portocală lui F. Carnevali, grâu 2850 hect., 8.80 lei. N. V. Perlea lui H. Goldenzweig, orz 2150 hect., 5.65 lei. Bril. & Reichlich lui O. Silberstein, orz 800 hect., 5.83 lei. E. Georgief lui Peiranu fils & Co., grâu 2520 hect., 10.25 lei. E. Georgief lui Peiranu fils & Co., grâu 2730 hect., 10.60 lei. Th. Dimitriadă lui F. Carnevali, grâu 3700 hect., 8.80 lei. M. I. Marghiloman lui M. Cohen, grâu 5200 hect., 11 lei. C. Cotis lui M. Cohen, grâu 1250 hect., 10.65 lei. V. P. Sasu lui L. & M. Feitler, orz 1300 hect., 5.65 lei. V. P. Sasu lui L. & M. Feitler, grâu 600 hect., 8.35 lei. Bach lui Gatorno, grâu 2220 hect., 8.40 lei. Bach lui Gatorno, grâu 4940 hect., 9.70 lei. Bach lui Gatorno, grâu 2100 hect., 9.25 lei. Kirschen & Diamant lui L. Dreifus & Co., grâu 1500 hect., 10.20 lei. E. Georgief lui Peiranu fils & Co., grâu 2600 hect., 9.57 1/2 lei. U. I. Negropone lui F. Carnevali, grâu 2665 hect., 11.10 lei. U. I. Negroponte lui F. Carnevali, grâu 2530 hect., 10.75 lei. U. I. Negroponte lui F. Carnevali, grâu 1750 hect., 10.75 lei. U. I. Negroponte lui F. Carnevali, grâu 1750 hect., 10.90 lei. Drag. & Stam. lui F. Carnevali, porumb 40 v.

Prețul mărfurilor.

Piața din Sibiu. Dela 23 August. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5 — până 5.60, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.10 până 4.70, secară 70 până 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. 3.30 până 3.70, ovăș 42 până 48 chilo fl. 1.90 până 2.50, cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.60 până 4. —, mlaiau 78 până 82 chilo fl. 4. — până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.10 până 1.30, sêmănt de cânepă 48 până 50 chilo fl. 7. — până 8. —, mazăre 76 până 80 chilo fl. 5. — până 5.50, linte 78 până 82 chilo fl. 6. — până 7. —, fasole 76 până 80 chilo fl. 4. — până 4.50, păsat de grâu 100 chilo fl. 15. — până 15.60, făină nr. 1 fl. 15. —, făină nr. 3 fl. 14. —, făină nr. 5 fl. 13. —, slănină 100 chilo fl. 52. — până 54. —, unsorae de porc fl. 56. — până 58, sîn brut 100 chilo fl. 20. — până 22. —, sîn de lumină fl. 33. — până fl. 34. —, lumină turnate de sîn fl. 33. — până fl. 40. —, săpun fl. 20 până 30. —, fân 100 chilo fl. 1. — până 1.40, cânepă fl. 32. — până 35. —, lemne de foc uscate m. cub. fl. 3. — până 3.25, spirit p. 100 L. % 55 până 57 cr., carnea de vită chilo 54 cr. până 62, carnea de vițel 40 până 55 cr., carnea de porc 48 până 54 cr., carnea de berbec 30. — până 34 cr., ouă 10 cu 20 până 24 cr.

Piața din Brașov, 18 August n. Grâu frumos hect. fl. 7.20, de mijloc 7. —, mai slab 6.30, grâu mestecat fl. 5.60, secară frumoasă fl. 4. —, de mijloc 3.80 fl., mai slab —, orz frumos fl. 4. —, de mijloc 3.90, ovăș frumos fl. 2.40, de mijloc —, cucuruz fl. 4.10, mlaiau fl. 3.90, mazăre fl. —, linte fl. 13.50 fasole fl. 4.40, sêmănt de in fl. 10. —, sêm. de cânepă fl. 6. —, cartofi fl. 70. —, carnea de vită p. chilo 56 cr., carnea de porc 52 cr., carnea de berbec —.

Tirgul de rimător în Steinbruch. În 21 Iulie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei 43 — cr. până 43 1/2 cr., unguresci grei tineri 45 — cr. până 45 1/2 cr., de mijloc 45 1/2 cr. până 46 1/2 cr., ușori 47 1/2 cr. până 49 cr., marfă țerănescă grea — cr. până — cr., de mijloc 45 — cr. până 45 1/2 cr., ușori 47 1/2 cr. până 49 — cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 46 cr. până 46 1/2 cr., transito de mijloc 46 1/2 cr. până 47 cr., transito ușori — cr. până 47 — cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 August n. 1892.

Stăruș	Calitatea și cant.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea și cant.	Prețul per 100 chilogr.
		dela până		dela până
Grâu				
Bănățeneș vechiu	74	—	75	7.50 7.60
Grâu dela Tisa	74	—	75	7.50 7.60
Grâu „Pesta”	74	—	75	7.45 7.55
Grâu de Alba-Rog.	74	—	75	7.10 7.60
„Bacfa”	74	—	75	—
Grâu ung. de Nord	74	—	75	—

Sămînțe, vechi ori noue	Statul	Calitatea și cant.	Prețul per 100 chilogr.
			dela până
Săcuri			
Ors	Nutreț	70—72	6.45 6.60
„	de vînă	80—82	5.35 5.60
„	de țară	82—84	5.75 6.80
„	de țară	84—86	6.50 7.75
„	—	89—91	7.50 6. —
Cucurus (porumb)	bănăț.	75	4.90 4.95
„	de alt soi	78	4.85 4.90
„	—	—	10. — 10.25
Meiu	—	—	11. — 11.30
Hirică	—	—	—
Grâu	de primă	7.91	7.93
„	de toam.	7.50	7.52
Cucurus	Julie-Aug.	4.50	4.92
„	Aug.-Sept.	4.90	4.93
„	Maui-Iun.	5.28	5.30
„	de toam.	5.54	5.56

Producele diverse	Solul	Cursul
		dela până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	32. — 36. —
„	roșie	45. — 55. —
„	radnat	36. — 37. —
„	dela Pesta	52.50 53. —
„	de țară	—
„	svântă	48. — 48.50
„	sfântă	52.50 53.50
„	—	36. — 36. —
„	—	—
„	—	23.25 23.75
„	—	20. — 20.25
„	—	—
„	—	89.50 40. —
„	—	140. 141. —
„	—	17. — 17.50
„	—	12.50 20. —

Cursul pieței din Sibiu.

Din 3 August n. 1892.

Hărțile-moneti române	Cump. 9.45	vând. 9.52
Lire turcești	10.60	10.70
Imperiali	9.60	9.70
Ruble rusești	1.17	1.18

Publicațiune.

În 28 August n. a. c. Duminecă după amiazi la 3 oare, va avea loc exarândarea pășunatului de oi pe hotarul Cașolțului în cancelaria comunală din Cașolț. [4244] 2-2

Cașolț, în 18 August 1892.

Primăria comunală.

Publicațiune.

În hotarul comunei Șugag, comitatul Sibiiului, cercul Sebeșului-săsesc, se află de vânzare o pădure de fag și brad în mărime de 779 jugere. Cei-ce doresc a cumpăra această pădure să binevoască a se adresa la subscrisul. Pădurea e în apropierea râului Sebeș.

Săsciori (Szászcsor), 20 August 1892, cercul Sebeșului-săsesc.

[4243] 2-3
Vasile Pop,
proprietarul pădurii.

În editura „Institutului tipografic” a apărut și se află de vânzare
Prăsirea pomilor
de
D. COMȘA,
membru în comitetul central al „Reuniunii române agricole”.
Prețul unui exemplar 12 cr.

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiiu.

Au eșit de sub tipar:

A doua edițiune
din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,
president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Avis.

Subscrisul are onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că de astăzi înainte costă

faină roșie numai 4 fl. 100 chlgr.
tărițele numai 3 fl. 100 ”

Tot la subscrisul se primesce un băiat ca

învățcel.

Stefan Moga,
franselar.
Sibiiu, Bahngasse.

[3966] 4-6

Pentru o fabrică mai mare
se caută un harnic

Correspondent
(creștin.)

Condițiunile: Etate circa 25 ani, neînsurat, deplină cunoștință a limbii germane și române în vorbire și în scriere, precum și cunoștințe generale comerciale suficiente. Ofertele îndetălitale se se adresează sub O. V. 2167 către [4245] 1-3
Haasenstein & Vogler (Otto Maass),
Viena, I.

Toemai a apărut:

Clara Milici

Novelă

de
I. Turghenev.

Traducere din limba rusă

de
Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiiu.

Institutul tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
- Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Pipăruș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Colăcărutul.** Obiceiurile țăranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
- Fieca a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
- Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
- Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Bunica** de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
- Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Genușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Un pețitor îndărătnic.** Novelă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Prietenul meu Văntură-Teasă.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
- Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
- Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Taina unei vieți.** De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
- Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
- Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Sgârșitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Nuscul împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Dina împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
- Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Un idil în Roșeni.** Novelă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
- Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
- O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
- Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
- Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
- Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
- Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
- Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- Clara Milici.** Novelă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1892.

Budapesta—Predeal									
Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire
10.—	8.05	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20
8.25	2.10	3.20	5.50	pl. Budapesta . . . sos.	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.38	4.14	6.50	9.22	Szolnok . . . sos.	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47
2.12	5.53	11.53	12.57	P. Ladány . . . sos.	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.58	7.08	12.06	1.50	Oradea-mare . . . sos.	2.25	11.04	8.43	12.09	5.18
4.—	7.15	2.24	2.19	pl. Nădău . . . sos.	2.18	10.44	8.38	11.51	5.18
4.30	7.43	1.02	3.03	Mező-Telek . . . sos.	1.52	10.47	8.13	11.17	5.18
5.22	8.18	2.14	3.46	Rez . . . sos.	1.52	10.47	8.13	11.17	5.18
5.45	2.50	4.07	4.07	Buc . . . sos.	1.26	9.10	7.47	10.23	4.24
6.05	8.51	3.18	4.16	Brăcia . . . sos.	8.51	8.51	7.08	9.51	7.35
6.31	9.07	3.54	4.53	Ciucia . . . sos.	3.53	8.25	7.08	9.51	7.35
7.12	9.37	4.52	5.32	Huaidin . . . sos.	2.58	12.47	7.47	6.39	9.12
7.29	5.16	5.48	5.48	Stana . . . sos.	2.20	12.17	7.28	8.58	9.35
7.49	5.47	6.08	6.08	Aghir . . . sos.	1.46	7.02	6.07	8.29	11.28
8.01	6.08	6.24	5.42	Ghirb . . . sos.	1.13	6.47	6.07	8.15	11.28
8.14	6.30	6.39	6.39	Nădău . . . sos.	12.50	6.29	5.43	8.—	11.28
8.29	10.37	6.57	6.59	Cluj . . . sos.	12.17	11.01	6.08	5.25	7.40
8.46	11.10	8.20	6.18	pl. Apahida . . . sos.	10.45	5.14	4.48	6.52	11.55
9.03	11.32	8.45	6.34	Ghir . . . sos.	9.23	3.18	3.—	5.26	12.—
10.08	12.50	10.21	7.34	Cucerdea . . . sos.	8.54	2.31	2.08	4.52	12.09
10.37	1.25	11.09	7.57	Uioara . . . sos.	2.13	2.—	2.34	4.—	10.55
10.56	1.43	11.17	8.22	Vintul-de-sus . . . sos.	2.05	1.51	4.28	4.—	
11.04	1.52	11.26	8.38	Aid . . . sos.	8.24	1.35	1.28	4.07	
11.28	2.18	12.18	8.38	Teiuș . . . sos.	8.07	1.08	12.45	3.47	
11.45	2.40	12.58	8.43	pl. Crăciunel . . . sos.	8.—	12.28	2.49	2.49	
12.13	1.34	1.34	9.14	Blaj . . . sos.	7.31	11.42	2.13	2.27	
12.44	1.51	2.29	9.48	Micăsana . . . sos.	6.57	10.47	1.18	2.13	
12.59	2.48	3.08	9.50	pl. Copsa-mică . . . sos.	6.55	10.31	12.53	1.39	
1.35	3.26	4.07	10.06	Medias . . . sos.	6.42	10.09	12.37	1.18	
1.51	4.49	11.04	10.28	Elisabetopol . . . sos.	6.21	9.31	12.06	1.18	
2.12	5.35	11.19	12.27	Sighisoara . . . sos.	5.54	8.53	11.29	1.18	
2.31	5.53	12.27	12.58	Hașfalău . . . sos.	5.34	8.23	11.03	1.18	
3.04	6.10	8.09	1.15	Homorod . . . sos.	4.29	6.55	9.46	1.18	
3.46	6.41	8.43	1.35	Agostonfalva . . . sos.	3.56	6.09	9.04	1.18	
4.04	7.17	9.18	2.09	Apatia . . . sos.	3.40	5.42	8.37	1.18	
5.26	8.—	10.05	2.19	Feldioara . . . sos.	3.19	5.07	8.08	1.18	
6.10	11.—	12.26	3.01	pl. Brașov . . . sos.	2.48	4.20	7.23	1.18	
6.41	1.11	6.29	3.51	Timiș . . . sos.	10.17	2.18	6.53	1.18	
7.17	1.11	6.29	3.51	Predeal . . . sos.	9.41	1.42	5.57	1.18	
8.—	1.11	6.29	3.51	pl. București . . . sos.	9.12	1.12	5.16	1.18	
8.55	12.10	9.15	5.15		4.45	7.40	8.50	1.18	

Budapesta, gara de vest — Rușava — Vercero									
Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire
9.06	11.—	9.—	9.15	pl. Viena . . . sos.	2.45	2.45	3.16	7.05	6.35
Vineri . . . sos.	8.15	9.14	10.27	pl. Budapesta . . . sos.	8.15	9.14	10.27	1.20	8.50
pl. Cegléd . . . sos.	5.50	6.43	12.05	pl. Cegléd . . . sos.	5.50	6.43	12.05	6.47	6.47
pl. Seghedin . . . sos.	1.50	7.13	9.57	pl. Seghedin . . . sos.	1.50	7.13	9.57	3.05	3.05
pl. Timișoara . . . sos.	1.15	10.40	7.07	pl. Timișoara . . . sos.	1.15	10.40	7.07	9.49	2.31
pl. Topoloveț . . . sos.	9.50	5.50	5.13	pl. Topoloveț . . . sos.	9.50	5.50	5.13	7.50	11.20
pl. Lugoj . . . sos.	8.15	6.54	6.24	pl. Lugoj . . . sos.	8.15	6.54	6.24	1.56	1.56
pl. Caransebeș . . . sos.	6.31	7.35	6.27	pl. Caransebeș . . . sos.	6.31	7.35	6.27	12.57	12.57
pl. Terego . . . sos.	5.20	5.20	5.20	pl. Terego . . . sos.	5.20	5.20	5.20	4.40	8.15
pl. Mehadia . . . sos.	3.53	3.53	3.53	pl. Mehadia . . . sos.	3.53	3.53	3.53	5.37	5.37
pl. Băile-Herculane . . . sos.	3.40	3.40	3.40	pl. Băile-Herculane . . . sos.	3.40	3.40	3.40	5.14	5.14
pl. Toplet . . . sos.	3.24	3.24	3.24	pl. Toplet . . . sos.	3.24	3.24	3.24	4.52	4.52
pl. Rușava . . . sos.	3.05	3.05	3.05	pl. Rușava . . . sos.	3.05	3.05	3.05	4.15	4.15
pl. Vercero . . . sos.	2.35	2.35	2.35	pl. Vercero . . . sos.	2.35	2.35	2.35	2.19	2.19
pl. București . . . sos.	2.26	2.26	2.26	pl. București . . . sos.	2.26	2.26	2.26	2.10	2.10
Dumin. . . sos.	4.03	5.50	5.50	Dumin. . . sos.	4.03	5.50	5.50		

Budapesta—Arad—Teiuș									
Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire	Tren de părăsire	Tren de sosire
10.—	8.05	2.15	pl. Viena . . . sos.	6.20	7.20	3.—			
8.10	1.56	9.30	pl. Budapesta . . . sos.	7.25	1.20	5.50			
11.04	4.02	1.05	Szolnok . . . sos.	4.15	11.15	2.21			
3.45	6.57	5.24	pl. Arad . . . sos.	11.18	8.20	9.05			
4.30	2.34	5.46	pl. Glogovaț . . . sos.	10.46	7.20	8.40			
4.42	2.34	5.57	Győr . . . sos.	10.34	7.01	8.30			
5.03	3.34	6.19	Paulis . . . sos.	10.11	6.20	8.08			
5.14	3.58	6.30	Radna-Lipova . . . sos.	9.58	5.50	7.57			
5.32	4.20	6.48	Conop . . . sos.	9.44	5.28	7.46			
5.56	7.12	7.12	Berzava . . . sos.	9.10	7.17	7.17			
6.12	7.27	7.27	Soborșin . . . sos.	8.54	7.02	6.24			
6.58	8.07	8.07	Zam . . . sos.	8.03	6.24	4.55			
7.26	8.33	8.33	Gurasada . . . sos.	7.28	5.53	5.53			
7.52	8.57	8.57	Ilia . . . sos.	7.—	5.28	5.28			
8.08	9.13	9.13	Branișca . . . sos.	6.49	5.17	5.17			
8.26	9.29	9.29	Deva . . . sos.	6.24	4.55	4.55			
8.52	9.53	9.53	Simeria (Piski) . . . sos.	5.59	4.33	4.33			
10.—	10.19	10.19	Orăștie . . . sos.	5.43	4.17	4.17			
10.25	10.50	10.50	Jibot . . . sos.	4.42	3.30	3.30			
10.44	11.16	11.16	Vintul-de-jos . . . sos.	4.20	3.03	3.03			</